

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет іноземної філології
Кафедра прикладної лінгвістики

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

МУЛЬТИМОДАЛЬНА ЛІНГВІСТИКА

підготовки	бакалавра
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика
форма навчання	Денна, заочна
курс	2-й
семестр	IV

Луцьк 2021

Силабус навчальної дисципліни «Мультимодальна лінгвістика» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика.

Розробник: доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики Бондар Т. Г.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики
протокол № 1 від 31.08.2021 р.

Завідувач кафедри: Біскуп І. П.

Макарук Л. Л., 2021 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150/ 5		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 10 год.
		Практичні 44 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		англійська

Таблиця 1а

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150/ 5		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Лекції 2 год.
		Практичні 12 год.
		Самостійна робота 118 год.
		Консультації 18 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Макарук Лариса Леонідівна
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри прикладної лінгвістики
Посада	професор
Контактна інформація	тел.: 0977519850
	email: laryssa_makaruk@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

III. Опис дисципліни

1. *Анотація курсу.* Навчальна дисципліна «Мультимодальна лінгвістика» призначена для студентів 2-го року денної і заочної форм навчання підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою **Прикладна лінгвістика. Переклад і комп'ютерна лінгвістика**. Дисципліна має на меті сприяти підготовці високваліфікованого фахівця-лінгвіста шляхом формування умінь та навичок, необхідних для здійснення успішної комунікативної інтеракції, залучення вербальних, невербальних та паравербальних засобів як в усній, так і в писемній формах спілкування у різних жанрово-стильових площинах і регістрах спілкування.

Предметом є семантичні, структурні, функційні, прагматичні, соціокультурні та когнітивні параметри візуальних ресурсів.

2. *Пререквізити.* Вивчення дисципліни «Мультимодальна лінгвістика» ґрунтується на знаннях англійської мови, основ прикладної лінгвістики, набутих студентами протягом першого року навчання. До постреквізитів належать дисципліни навчального плану підготовки бакалавра, мовою викладання яких є англійська.

3. *Мета і завдання навчальної дисципліни.* Курс «Мультимодальна лінгвістика» є ключовим напрямом сучасного освітнього простору та має на меті навчити студентів правильно кодувати та декодувати усну та писемну інформацію, будучи в цифровому столітті як її відправником, так і одержувачем; сформувати спектр компетенцій, необхідних для підвищення рівня мультимодальної грамотності.

Основними **завданнями** курсу «Мультимодальна лінгвістика» є ґрунтовне опанування студентами таких аспектів:

- прищепленні студентам навичок та вмінь у галузі комунікації;
- формуванні й закріпленні в них стійких практичних навичок правильного спілкування як в усному, так і в писемному мовленні;
- розвитку умінь на навичок спілкування з залученням вербальних та невербальних засобів;
- новітніх тенденцій спілкування в англійськомовному комунікативному просторі;
- ролі вербальних, невербальних та паравербальних засобів спілкування в усному та писемному мовленні;
- засобів маніпуляції та шляхами їх уникнення;
- способів правильного декодування семантики мультимодальних ресурсів;
- підвищення рівня мультимодальної грамотності;
- специфіки галузей невербаліки: кінесики, окулесики, аускультатив, гаптики, гастики, ольфакції, проксемики, хронеміки, системології.

4. *Результати навчання (компетентності).* Опанувавши курс «Мультимодальна лінгвістика», студенти володітимуть такими компетентностями:

1. Загальними компетентностями:

- здатність бути критичним і самокритичним **(ЗК 4)**;
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями **(ЗК 5)**;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел **(ЗК 6)**;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми **(ЗК 7)**;
- здатність працювати в команді та автономно **(ЗК 8)**;
- здатність спілкуватися іноземною мовою **(ЗК 9)**;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу **(ЗК 10)**;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях **(ЗК 11)**;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій **(ЗК 12)**;

3. Фаховими компетентностями:

- здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію **(ФК 4)**;
- здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя **(ФК 6)**;
- здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення **(ФК 11)**.

Очікувані **програмні результати навчання**. Студенти, які прослухали курс «Мультимодальна лінгвістика», здатні:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН 1)**;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти **(ПРН 3)**;
- знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності **(ПРН 8)**;
- характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію **(ПРН 9)**;
- знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності **(ПРН 10)**;
- аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють **(ПРН 12)**;
- використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя **(ПРН 14)**;

- збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення та використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання (ПРН 17).

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. The Scope of Multimodal Linguistics and the Peculiarities of Multimodal Written Communication						
Тема 1. Multimodal Linguistics: its History, Tasks, Key notions and Modern State.	12	2	2	7	1	ДС+РМГ (3 бали)
Тема 2. Methodology Basis of Multimodal Linguistics.	15		6	8	1	КР+РМГ (4 бали)
Тема 3. Multimodal Literacy.	12		4	7	1	ДС+РМГ (3 бали)
Тема 4. Multimodal Nature of Written Communication and its Contemporary State.	14	1	4	8	1	ДС+Т (4 бали)
Тема 5. Multimodality of Mass Media Communication.	13	1	4	7	1	ДС+Т (3 бали)
Тема 6. Multimodal Research.	12		4	7	1	КР+РМГ (3 бали)
Разом за модулем 1	78	4	24	44	6	20 балів
Змістовий модуль 2. The Peculiarities of Multimodal Oral Communication						
Тема 7. Areas of Multimodal Oral Communication.	16	1	6	8	1	ДС+РМГ (4 бали)
Тема 8. The Role of Kinesics in Human Interaction.	14	1	4	8	1	ДС+РМГ (4 бали)
Тема 9. Haptics, Proxemics and Chronemics as Integral Non-Verbal Means in Communication.	14	1	4	8	1	ДС+Т (4 бали)
Тема 10. Vocalics and its Influence on Communication.	14	1	4	9		ДС+РМГ (4 бали)
Тема 11. Personal Presentation and Environment in Modern Society.	14		4	9	1	ДС+РМГ (4 бали)
Разом за модулем 2	72	4	22	42	4	20 балів
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	150	8	46	86	10	100 балів

Таблиця 2а (заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. The Scope of Multimodal Linguistics and the Peculiarities of Multimodal Written Communication						
Тема 1. Multimodal Linguistics: its History, Tasks, Key notions and Modern State.	18	1	1	14	2	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 2. Methodology Basis of Multimodal Linguistics.	19	1	1	15	2	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 3. Multimodal Literacy.	19		2	15	2	ДС+КР (5 балів)
Тема 4. Multimodal Nature of Written Communication and its Contemporary State.	20		2	15	3	ДС+РМГ (5 балів)
Разом за модулем 1	76	2	6	59	9	20 балів
Змістовий модуль 2. The Peculiarities of Multimodal Oral Communication						
Тема 5. Areas of Multimodal Oral Communication.	18		2	14	2	ДС+Т+РМГ (5 балів)
Тема 6. The Role of Kinesics in Human Interaction.	18		1	15	2	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 7. Haptics, Proxemics and Chronemics as Integral Non-Verbal Means in Communication.	19		1	15	3	ДС+РМГ (5 балів)
Тема 8. Vocalics and its Influence on Communication.	19		2	15	2	ДС+РМГ (5 балів)
Разом за модулем 2	74		6	59	9	20 балів
Види підсумкових робіт						Бал
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
Всього годин / Балів	150	2	12	118	18	100 балів

*Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

1. Functions of multimodal means.
2. Modes of communication.
3. Oral and written communication means.
4. Color as one of the most powerful means of human interaction.
5. National peculiarities of non-verbal means of communication.
6. Visual communication
7. Iconic communication.
8. Visual components of communication as a means of audience manipulation.

9. Visualization of text structures.
10. Classification of modern graphic means.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студентів. При вивченні навчальної дисципліни «Мультимодальна лінгвістика» студент опановує теми, зазначені у силабусі.

Для оцінювання знань студента використовують два види контролю: поточний та підсумковий. Поточний контроль включає тестування, опитування, роботу в малих групах, ведення дискусії. Такі форми контролю дозволяють перевірити рівень підготовки студентів до кожного заняття, вміння оперувати вивченим матеріалом, вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на запитання. Завдання для самостійного опрацювання перевіряють вміння працювати самостійно, виокремлювати головні та другорядні ідеї, ставити запитання іншим учасникам освітнього процесу. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістові модулі, становить 40.

Студенти, що є учасниками проблемних груп, робота яких пов'язана із застосуванням розмовної англійської мови, переможці та активні учасники фонетичних конкурсів чи гуртків, мають право отримати додатково 5 балів до поточного оцінювання за семестр.

Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.](#)

Для студентів денної форми навчання, підготовка яких здійснюється з елементами дуальної освіти, один день на тиждень передбачено можливість зарахування результатів їхнього самостійного опрацювання навчальних матеріалів до поточного контролю.

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури проведення чи оцінювання контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами у ЗВО (див. [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ»).

У разі відсутності на занятті з поважної причини студент має право написати тест в позаурочний час, а також підготувати презентацію по темі, що вивчалася на занятті.

Політика щодо академічної доброчесності. Під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності учасники освітнього процесу повинні керуватися правилами, визначеними законом, дотримуватися

навчальної етики та академічної доброчесності. Учасники процесу навчання мають дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу, а також толерантно ставитися до інших. З метою забезпечення довіри до результатів навчання суворо забороняється списувати під час контрольних робіт, тестів, заліку чи екзамену. Всі виконані студентом письмові роботи за наявності сумнівів в академічній доброчесності можуть бути перевірені за допомогою систем антиплагіату.

Дотримання академічної доброчесності, згідно [Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#) передбачає:

- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»):

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Студенти, які здають роботи із порушенням термінів без поважних причин, отримають нижчу оцінку. Якщо студент був відсутній на занятті з поважної причини, то він має право написати тест в позаурочний час, а також підготувати презентацію по темі, що вивчалася.

У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку студенту надається можливість повторного складання заліку в терміни, визначені розкладом залікової сесії.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль включає написання двох модульних контрольних робіт (загальна максимальна кількість балів – 60).

Відсутність студента на модульній контрольній роботі оцінюється у «0» балів. Повторне написання модульної контрольної роботи можливе лише за

наявності офіційного документа, у якому зазначено поважну причину відсутності студента на модульній контрольній роботі.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля.

Підсумкову оцінку з дисципліни вносять у залікову відомість і індивідуальний навчальний план (залікову книжку).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки студент допускається до перездачі заліку. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати при перескладанні заліку викладачу чи комісії, становить 60 балів. При перескладанні заліку оцінки за модульні контрольні роботи анулюються.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
90 – 100	Відмінно Дуже добре Добре Задовільно Достатньо	Зараховано
82 – 89		
75 – 81		
67 – 74		
60 – 66		
1 – 59	Незадовільно	Не зараховано

VII. Рекомендована література

Основна література

1. Макарук Л. Л. Мультимодальна грамотність у цифровому столітті. *Наукові записки національного університету “Острозька академія”*. Серія “Філологічна”. Острог : Вид-во Нац. ун-ту “Острозька академія”, 2015. Вип. 54. С. 49–52.
2. Макарук Л. Л. Мультимодальна лінгвістика: термінологічний апарат і вектори аналізу. *Науковий вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*. Серія “Філологічні науки. Мовознавство”. 2015. № 6 (307). С. 64–70.
3. Макарук Л. Л. Новітні лінгвістичні галузі дослідження невербальних усних та невербальних писемних засобів інтеракції. *Наукові записки*. Серія “Філологічні науки” Ніжин. держ. ун-ту ім. Миколи Гоголя / відп. ред. проф. Г. В. Самойленко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2016. Кн. 1. С. 181–185.
4. Макарук Л. Л. Мультимодальність та полікодовість у сучасних лінгвістичних студіях: школи, постаті, підходи. *Актуальні питання іноземної*

філології: наук. журн. / редкол.: І. П. Біскуб (гол. ред.) та ін. Луцьк: Східно-європ. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. № 9. С.133–142.М

5. Макарук Л. Л. Мультиmodalність сучасної англомовної масмедійної писемної комунікації [текст] : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 424 с.
6. Gibbons A. Multimodality, Cognition and Experimental Literature / ed. by O'Halloran L. Kay. New York, London : Routledge, 2012. P. 1–46.
7. Hiippala T. Multimodal Genre Analysis // Interactions, Images and Texts: a Reader in Multimodality. Berlin : De Gruyter Mouton, 2014. P. 111–123.
8. Jewitt C. The Routledge Handbook of Multimodal Analysis. London : Routledge, 2009. 340 p.
9. Jewitt C., Bezemer J. Multimodal Analysis: Key Issues. *Research Methods in Linguistics* / ed. L. Litosseliti. 2009. P. 180–197.
10. Jewitt C., Kress G. Multimodal Literacy. New York : Peter Lang, 2003. 196 p.
11. Kress G. Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication / 1sted. London : Routledge, 2009. 236 p.
12. Kress G. R. What is a Mode? *Routledge Handbook of Multimodal Analysis* / ed. by C. Jewitt. London: Routledge, 2014. P. 60–75.
13. Kress G., Leeuwen van T. Multimodal Discourse. Bloomsbury Academic, 2001. 152 p.
14. Kress G., Leeuwen van T. Reading Images: The Grammar of Visual Design. London : Routledge, 1996. 316 p.
15. O'Halloran K. L. Multimodal Discourse Analysis. *Companion to Discourse*. London; New York : Continuum, 2011. P. 120–137.
16. O'Halloran K. L. Multimodal Studies: Exploring Issues and Domains (Routledge Studies in Multimodality). *1st Edition*. 2014. P. 1–41.
17. Silverblatt A. Media Literacies: Keys to Interpreting Media Messages. 2nd ed. Westport, CT : Praeger, 2001. 447 p.
18. Stockl H. In between modes: Language and Image in Printed Media. *Perspectives in Multimodality*. London : Benjamins, 2004. P. 9–30.
19. Van Leeuwen T. Multimodality. *The Routledge Handbook of Applied*

Linguistics / ed. J. Simpson. New York: Routledge, 2011. P. 668–682.

20. Van Leeuwen T. Multimodality. *The Handbook of Discourse Analysis* / ed. by Tannen Deborah, Hamilton E. Heidi, Schiffrin Deborah. Wiley Blackwell, 2015. Vol. 2. P. 447–465.

Додаткова література та інтернет-ресурси

21. Angeliki T. When the Advertised Product is not the Target: Multimodal Metaphor in Greek TV Commercials. *Brno Studies in English*. 2013. Vol. 39. Iss. 1. P. 107–128.

22. Archer A. A Multimodal Approach to Academic “Literacies”: Problematising the Visual / Verbal Divide. *Language and Education*. 2006. No. 20 (6). P. 44–62.

23. Bezemer J., Kress G. Multimodality; Learning and Communication. *A Social Semiotic Frame*. London : Routledge, 2015. P. 170.

24. Bezemer J., Kress G. Writing in Multimodal Texts: a Social Semiotic Account of Designs for Learning. *Written Communication*. 2008. No. 25 (2). P. 166–195.

25. Deborah W. R. Multimodal Interaction Analysis: the Affordances of Multimodal Interaction Analysis for Studying the Beginnings of Literacy. Essay. Peabody College. *Vanderbilt University*. 2012. P. 1–41.

26. Forceville C. A Course in Pictorial and Multimodal Metaphor. URL: <https://semioticon.com/sio/files/forceville-metaphor/cforceville5.pdf>. (дата звернення: 28.05.2016).

27. Makaruk L. Multimodal Literacy: Options for Semiotic Resource Combinability and Perception. *International Conference Media Literacy in Foreign Language Education Digital and Multimodal Perspectives* (March 12–15th, 2017). Munich : Ludwigs Maximilian Universitat, 2017. P. 23.

28. Makaruk L. Multimodal Literacy and the Spectrum of Communicative Possibilities Furnished by Non-verbal Devices. *Language. Culture. Politics: International Journal* / red. Tomasz Zygmunt. Chelm: Institut Neofilologii Panstwowej Wyzszej Szkoły Zawo–dowej, 2017. Vol. 1. P. 37–51.

29. *Makaruk L. Linguistic Approaches to the Study of Multimodal Texts* / Larysa

- Makaruk, Yvonne Belczyk-Kohl, Joanna Pakuła-Borowiec, Dorota Zielińska and others. *Within Language, Beyond Theories. Discourse Analysis, Pragmatics and Corpus-Based Studies: Collective Monograph /* edited by Wojciech Malec, Marietta Rusinek; Cambridge Scholars Publishing, Vol. III. UK, 2015. P. 26–36.
30. Nørgaard N. *Multimodal Stylistics of the Novel: More Than Words.* Routledge, Taylor&Fransis, 2018. 340 p.
31. Nørgaard N. The Semiotics of Typography in Literary Texts. *A Multimodal Approach. Orbis Litterarum.* 2009. No. 64 (2). P. 141–160.
32. Norris S. Modal Density and Modal Configurations: Multimodal Actions. *The Routledge Handbook of Multimodal Analysis /* ed. by C. Jewitt. London; New York : Routledge, 2009. P. 78–91.
33. Van Leeuwen T. Towards a Semiotics of Typography. *International Design Journal + Document Design. John Benjamins Publishing Company.* 2006. No. 14 (2). P. 139–155.